

Časopis Zdravotnictví a medicína udělil ceny v soutěži Sestra roku 2018

Sál Kina Lucerna v Praze zaplnily 28. března desítky sester z celé republiky, aby podpořily své kolegyně – finalistky 19. ročníku soutěže Sestra roku – a užily si příjemný večer plný uvolněné nálady, skvělé hudby a kultivovaných lidí, kteří si vážící sesterského povolání. Soutěž tradičně pořádala divize Medical Services Mladé fronty a časopis Zdravotnictví a medicína, který měl tu čest s odbornou portou vybrat do finále sestry, které svému povolání zasvětily celý život, dělají ho rády a svým pozitivním a lidským přístupem jsou skvělým příkladem pro své mladé kolegyně. Měli jsme velkou radost, že jsme všechny dámy mohli symbolicky ocenit a znovu nahlas zopakovat, že empatii a profesionální přístup budeme u ošetrovatelského personálu potřebovat vždy.

V kategorii Sestra v přímé ošetrovatelské péči zvítězila Mgr. Emilie Portlová, vrchní sestra v Léčebně dlouhodobě nemocných pacientů z Nemocnice Letovice. Druhé místo získala Lenka Nováková, staniční sestra z Kliniky dětské hematologie a onkologie ve Fakultní nemocnici Motol. Třetí místo patřilo Janě Vozdecké, vrchní sestře Kliniky operační onkologie v Masarykově onkologickém ústavu v Brně. Vítězkou v kategorii Sestra v managementu a vzdělávání se stala Mgr. Ivana Trnková, vrchní sestra Kliniky anesteziologie a resuscitace Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze. Druhé místo obsadila Ludmila Komoňová, vrchní sestra oddělení Léčebny dlouhodobě nemocných z Nemocnice následné péče v Moravské Třebové. Na třetím místě se umístila

Bc. Zuzana Klicperová, hlavní sestra Zdravotnické záchranné služby v Hradci Králové. Čestné ocenění za celoživotní dílo v ošetrovatelství předal ministr zdravotnictví Mgr. Ludmile Klemsové, Ph.D., vrchní sestře Kardiovaskulárního oddělení Fakultní nemocnice v Ostravě. Nejvíce hlasů v online anketě Sestra roku získala Ludmila Komoňová, která si od Dagmar Havlové převzala ocenění Sestra mého srdce. Oceněna byla i nejlepší zdravotnická škola. Titul si převzala PhDr. Ivana Křížová, ředitelka Střední zdravotnické školy a Vyšší odborné školy zdravotnické v Plzni.

Mgr. Jan Cívín, Governmental Affairs Manager z HARTMANN-RICO připomněl, že jeho společnost podporuje soutěž Sestra roku již patnáctým rokem: „Pomáháme tak zvyšovat společenskou

prestiž celého povolání. Podporu vnímáme nejen jako součást naší práce, ale i jako sociální odpovědnost. Sestry si zaslouží respekt ze strany pacientů i lékařů, managementu zdravotnických zařízení a obchodních partnerů, jako jsme my. Proto jim poskytujeme kvalitní produkty: od zdravotnických prostředků po kvalitní vzdělávací programy a kurzy HARTMANN akademie.

Slavnostním večerem letos provázel moderátor Libor Bouček o hudební doprovod se postarala Aneta Langerová.

Všem finalistkám stejně jako odborné porotě a její předsedkyni, prezidentce ČAS Martině Šochmanové, a také všem partnerům, jejichž podpory si velmi vážíme, děkujeme.

Mgr. Pavlína Perlíková

Společná fotografie finalistek, porotců a předávajících

Foto na strankách Sestra roku: Jiří Koťátko

Personál musí být laskavý a vlídný

1. místo v kategorii Sestra v přímé ošetrovatelské péči získala **Mgr. Emilie Portlová**, vrchní sestra v Léčebně dlouhodobě nemocných pacientů, Nemocnice Letovice.

Co pro vás ocenění Sestra roku znamená?

Je to silná zkušenost. Uvědomila jsem si, že touto cenou dává společnost najevo, jak velkou pozornost si sestry za svou dlouholetou práci zaslouží. Mnohdy ani netušíme, jak moc na své okolí a spolupracovníky působíme a ovlivňujeme je.

Na výběr a péči o ošetrovatelský personál kladete v Letovicích velký důraz. Jak probíhá školení a co od svých podřízených očekáváte?

Nového zájemce o práci si nejprve pozvu k osobnímu rozhovoru. Pak dotyčného provedu zařízením, přičemž si všímám jeho přirozených vlastností, např. zda umí pozdravit, jak reaguje, když je osloven starší pacientkou, jak vnímá prostředí nemocnice, co ho zaujalo, na co se ptá apod. Seznámím jej s prioritami našeho zařízení, kterými je především vlídné a laskavé prostředí. Po přijetí prochází nový zaměstnanec adaptačním obdobím pod vedením školitele a sleduje se, jestli je empatický, samostatný, zodpovědný, manuálně zručný a dovede komunikovat. Nový zaměstnanec by měl být již vyzrálým člověkem s velkou dávkou trpělivosti, ale i smyslem pro humor.

Co potřebuje zařízení LDN, aby bylo důstojným domovem lidí na sklonku života?

Předpokladem je široké spektrum kvalitního personálu a dobré pracovní prostředí. Tím myslím každého našeho zaměstnance, který přichází do styku s pacienty. Patří sem i uklízečky, které mohou podat čaj pacientům ze stolku nebo poslouží jinou malou službou. Starší pacienti někdy nerozlišují, kdo se nad nimi sklání, důležitá je pro ně ochota a přístup. Jsou situace, které vyžadují obrovskou dávku trpělivosti a nadhledu. Musíte upozadit sám sebe, což je někdy pro mladé velmi obtížné. Pro nás jsou důležité dobré vztahy na pracovišti, vědomí vzájemné úcty a sounáležitosti.

Od pacientů se učíme nebrat se tak moc vážně. V současné době je u nás velkým problémem nedostatek ošetřujícího personálu, především sanitářů, chybějí mladí lékaři, není komu předat zkušenosti.

Ve své práci jste se zabývala depresí u seniorů. Věnuje se tomuto onemocnění dostatek pozornosti?

Deprese je jedním z nejčastějších psychiatrických onemocnění. Bohužel u seniorů se obtížně diagnostikuje, zaměňuje se s demencí nebo se její symptomy považují za projevy stárnutí. Vhodnou škálu k diagnostikování symptomů můžeme u pacienta použít v případech, kdy jsou dostatečně zachovány jeho kognitivní funkce. Změna prostředí, opakované hospitalizace, polymorbidita či obavy z budoucnosti se v rámci výzkumu považují za rizikové faktory pro vznik depresivních symptomů při hospitalizaci v LDN. Záleží opět na zdravotnickém personálu, jeho zkušenostech, empatii a schopnostech rozpoznat změny v projevech chování. Nedostatek lékařů psychiatrů a gerontopsychiatrických lůžek pro pacienty ve fázi těžké deprese vedou k pozdnímu zahájení léčby této zákeřné nemoci, a způsobují tak prodloužování délky hospitalizace.

(pp)

Kontinuální vzdělávání je nutností

Vítězkou v kategorii Sestra v managementu a vzdělávání se stala **Mgr. Ivana Trnková**, vrchní sestra Kliniky anesteziologie a resuscitace Fakultní nemocnice Královské Vinohrady v Praze.

Vaše kolegyně mluvily o tom, jak k profesi přišly – například kolegyně Vozdecká tuto práci údajně „vyfasovala“. Jak jste se k ní dostala vy?

Zdravotní sestru jsem chtěla dělat odmalička, jen s tím rozdílem, že jsem měla v úmyslu se věnovat dětem. Prosto jsem vystudovala obor dětská sestra a chtěla jsem nastoupit na dětské oddělení plastické chirurgie v nemocnici na Královských Vinohradech. V den nástupu jsem byla se svými kolegyněmi přidělena na JIP na oddělení popálenin, kde jsem se setkala se svým prvním pacientem. Byl to těžce zraněný, na 80 % těla popálený muž – umíral. To byla má první konfrontace s realitou práce zdravotní sestry.

Stalo se celoživotní vzdělávání sester naprosto nezbytností podobně, jako je tomu u lékařů? Je v tomto vaše specializace specifická?

Většina zaměstnání, pokud je chcete dělat kvalitně a dobře, vyžaduje kontinuální vzdělávání. Zdravotnictví je obor, který se vyvíjí velmi rychle, jak ve svých specializacích, tak v obecných rovinách souvisejících s komunikací a s přístupem k pacientům. Pro všechny zdravotníky je proto z mého pohledu nezbytné zvyšovat si vzdělanost a odbornost. V intenzivní, resuscitační a anesteziologické péči je tato potřeba umocněna velmi prudkým rozvoje tohoto oboru, a tím stále zvyšujícími se požadavky na vzdělání.

Počítají s tím dnešní sestry po absolvování „zdrávky“?

„Zdrávka“ již dnes neexistuje. Nelze srovnávat dřívější zdravotní školy se současným vzdělávacím systémem. Požadavky na všeobecnou sestru jsou dnes daleko vyšší. Já osobně si myslím, že i motivace a úroveň zájemců o studium zdravotní sestry je odlišná. Domnívám se, že dnešní studentky, které chtějí opravdu pracovat ve zdravotnictví, vědí, že bez dalšího vzdělávání nelze tuto profesi kvalitně vykonávat.

Jakým směrem by se měl systém vzdělávání ubírat. Měly by v budoucnu sestry vysokoškolačky převažovat?

Nejsem úplným zastáncem pouze vysokoškolsky vzdělaných sester. V praktickém provozu jsou potřeba různé kategorie sester a všechny nemusí mít

ten nejvyšší vysokoškolský titul. Vedle akademického vzdělání na VŠ je také potřeba specializace. Na druhou stranu, pokud má sestra vysokoškolské vzdělání, je to vstupní benefit pro profesní praxi. Samozřejmě s tím musí být velmi úzce spojen zájem o práci a pokora před ní. Je také důležité, aby se z naší profese nevytratilo „obyčejné ošetřovatelství“, tzn. základní péče o nemocné.

Co jsou podle vás pilíře dobrého managementu sester. Má nějaká profesní či lidská specifika?

Obecně se říká, že práce s lidmi je těžká. Mě baví, i když to není vždy lehké. Ve funkci vrchní sestry by se měla prolínat odbornost s lidským přístupem k zaměstnancům. Je důležité vybudovat a udržovat svůj tým ve zdravé atmosféře, která má velký vliv na

výkon celého zdravotnického týmu. Celý svůj profesní život se snažím být svým kolegům spíš přátelským vedoucím, nicméně bez hranic a mantinelů to určitě nejde.

Jaké máte profesní plány do budoucna?

Nevím, co přinese čas. Poslední roky se mimo svoji funkci vrchní sestry věnuji oblasti psychosociální podpory a problematice blízkých, pozůstalých, kteří jsou zasaženi tragickou, či mimořádnou událostí. Věnuji se také oblasti podpory a pomoci zdravotníkům, kteří prožili nadlimitní zátěž spojenou s profesní událostí a potřebují péči, sdílení či obyčejný náhled na prožitě. Zdravotníci jsou také jenom lidé. Myslím si, že péče o ně je v dnešním systému zdravotnictví velmi podceňovaná a nedostatečná. Měla by být standardem.

(mal)

Jen dovednosti a odbornost nestačí

Od Dagmar Havlové přebírala ocenění Sestra mého srdce **Ludmila Komoňová**, vrchní sestra Léčebny dlouhodobě nemocných z Nemocnice následné péče v Moravské Třebové.

Měla jste z ocenění Sestra mého srdce radost?

Je to pro mě velká pocta. Nesetkala jsem se za celý život s takovou podporou jako při nominaci na Sestru roku. Od pracovníků nemocnice jsem na uznání zvyklá, ale dostalo se mi ho i u nás ve městě, na sociálních sítích. Jsem nesmírně dojatá a šťastná, že většina lidí si váží práce sester a ostatních zdravotníků. Jsem vděčná vedení, že mě do soutěže nominovalo, což vnímám jako důkaz uznání práce nelékařských pracovníků. Dalším krásným momentem galavečera bylo setkání s lidmi, kteří mi ocenění předávali a kterých si velmi vážím. Největším oceněním pro práci sester je spokojený, vyléčený pacient odcházející domů s rodinou, ale i uznání a pochvala vedoucího pracovníka.

Jaké předpoklady pro práci mezi seniory musí mít ošetrující personál?

Práce mezi seniory vyžaduje neustálé sebevzdělávání. Musíme být sociálně kompetentní, abychom mohli poskytovat tu nejlepší možnou péči, která je často svázána mnoha předpisy. Personál se musí vyrovnat s bolestí a smrtí a být oporou rodinám, které ztratily své blízké. Jenom dovednosti a odbornost nestačí. Nezbytná je lidskost, empatie, vlídný a trpělivý přístup.

Čím motivujete mladé lidi, aby u profese vydrželi?

Pro sestry jsou dnes důležité finanční i pracovní podmínky: počet hodin, směny, technické vybavení. Motivuje je i politika zdravotnického zařízení – pravidla, směrnice, jistota zaměstnání a samozřejmě mezilidské vztahy. Při nástupu se snažím novým zaměstnancům co nejvíce věnovat, aby věděli, že jsou vítáni. Je třeba, aby se dobře adaptovali a začlenili do kolektivu. Při počátečních nebo náročných směnách sloužím s mladými sestrami já nebo někdo ze zkušených sester. Mohou vyjádřit své názory. Ráda jim umožním vzdělávání nad rámec nutného. Mohou se na mě

spolehnout při pomoci v profesních i osobních problémech. Určitě nešetřím pochvalou jak na pracovišti, tak i na schůzkách pracovního týmu. Monitoring spokojenosti zaměstnanců je pro nás důležitou zpětnou vazbou. Stejně tak hovory s personálem mimo nemocnici.

Co se z vašeho pohledu změnilo ve vašem oboru za posledních 20 let?

V naší práci se toho změnilo hodně. Především s ohledem na nové metody, přístroje a pomůcky. Máme řadu rehabilitačních a kompenzačních pomůcek, pomůcek k prevenci dekubitů a pro přesun pacientů. Každá nemocnice si ale nemůže dovolit nakoupit to nejkvalitnější. Přibýlo administrativy, náročnosti a odpovědnosti u lékařů i sester. Díky novelizaci vyhlášky o zdravotnické dokumentaci v minulém roce se našťásti ošetrvatelská dokumentace mírně zjednodušila. U nás v zařízení jsme před dvěma roky zavedli elektronickou ošetrvatelskou dokumentaci, která usnadňuje práci a je na velice dobré úrovni. Před 20 lety jsem si mohla personál vybírat, teď nastává doba nedostatku personálu. Důležité je prezentovat naši práci veřejnosti a motivovat mladé lidi k práci ve zdravotnictví. Řídím se mottem: Bez motivace je obtížné dostat se do pohybu nebo pohyb udržet.

(pp)

Vzdělání je nejsilnější zbraň

Ocenění za celoživotní dílo získala Mgr. Ludmila Klemsová, Ph.D., vrchní sestra Kardiovaskulárního oddělení Fakultní nemocnice v Ostravě.

Řekla jste, že jste ke kardiologii původně nechtěla. Jak jste se k ní tedy dostala a jak jste se dostala k práci sestry vůbec?

Velkou motivací pro práci zdravotní sestry pro mne byla moje teta, která byla dětskou sestrou. Po maturitě na Střední zdravotnické škole ve Frýdku Místku, jsem byla „přidělena“ na interní kliniku v té době ještě Krajské nemocnice v Ostravě Zábřehu. Snila jsem o chirurgii, operačních sálech, akčnosti oboru. Po několika málo měsících na interně byla v těžké nemocnici otevřena Koronární jednotka, která mi otevřela bránu k poznávání kardiologie.

Kladete velký důraz na vzdělávání, věnujete se také akademické kariéře. Co vás osobně motivuje k dalšímu a dalšímu vzdělávání?

Motivace ke vzdělávání sebe sama si vyžaduje doba, rozvoj a progres kardiologie. Vzdělání je nejsilnější zbraň, kterou můžeme mnohé dokázat (N. Mandela), a mě pomohlo spoluvytvářet kardiologické oddělení, formovat a motivovat kolegyně.

Éra střední zdravotnické školy je již historii a je nutno zvolit evropský formát vzdělávání pro zdravotní sestry. Došlo k diferenciaci nelékařských pracovníků díky vzdělávacím úrovním, ale „plnohodnotná zdravotní sestra“ má mít bakalářský stupeň vzdělání.

Co se týče motivovanosti: Změnila se za roky vaší praxe motivovanost sester ke průběžnému celoživotnímu vzdělávání?

To jde ruku v ruce. Zájem o obor a nutnost kontinuálního vzdělávání je to, co může sestru naplňovat a profesně ji posouvat. Nebylo

šťastné rozhodnutí, zrušit kreditní systém celoživotního vzdělávání pro sestry. Cílem toho rozhodnutí jistě bylo „fixovat“ sestry v pracovním procesu, ale tímto rozhodnutím došlo k dehonestaci v rámci vzdělávání sester. Náš zdravotnický systém nepotřebuje sestry, které sledují novinky ve svém oboru a ošetrovatelství? Sestry, které mají zájem o obor, nepodléhají tomuto systému, jdou dále. Vidím to na účasti sester na kongresech,

které pořádáme v Ostravě, na sjezdech České kardiologické společnosti a jinde.

Libor Bouček hodně mluvil o důležitosti večera oslavujícího práci sester. Mění se v posledních letech podle vás vnímání sester ze strany veřejnosti?

O práci zdravotní sestry se hovoří jako o poslání. Je to ale práce, a těžká práce. Sestra je v dnešní době vzdělaná, odborně erudovaná, má své nezastupitelné místo v systému péče o pacienta. Vnímání profese zdravotní sestry z pohledu veřejnosti se pravděpodobně příliš nezměnilo. Sestra je stále považována za vykonavatele procesů, které předurčí lékař. Veřejnost nevnímá, že sestry mají kompetence a erudici pro samostatné rozhodování – např. sestry v domácí péči, sestry pro péči o stomické pacienty, sestry odborně zdatné pro péči o chronické rány atd. –, kdy naopak lékaři spoléhají na jejich odbornost a zkušenost. Laická veřejnost bohužel spíše vnímá profesi zdravotní sestry skrze seriály, které nám dělají „medvědí službu“.

Mohla byste zkusit odhadnout, v čem se bude profese sester a sestry samy v nadcházejících letech proměňovat?

Profese zdravotní sestry se bude do budoucna odvíjet od toho, jak bude zařazena a ohodnocena ve zdravotnickém systému a jaký bude její obraz ve společnosti. To závisí na vzdělávacím systému, na podpoře ze strany ministerstva zdravotnictví, ale i na osobním rozvoji každé zdravotní sestry.

(mal)

Inzerce ▼ M191000007

Virtuální realita Demence

Již brzy...

www.apsscr.cz

Odborná porota soutěže

Dagmar Havlová

Aneta Langerová

Finalistky kategorie Sestra v přímé ošetrovatelské péči

Finalistky kategorie Sestra v managementu a vzdělávání

Irena Storová, Karel Novotný a Adam Vojtěch